

BIDRAG TILL
SVERIGES OFFICIELA STATISTIK.

c) BERGSHANDTERINGEN.

COMMERCE-COLLEGII

UNDERDÅNIGA BERÄTTELSE

FÖR ÅR

1870.

STOCKHOLM,
TRYCKT HOS JOH. BECKMAN,
1871.

INLEDNING

TILL

Bidrag till Sveriges officiella statistik. C, Bergshantering. Commerce Collegii underdåniga berättelse för år ... – Stockholm : P.A. Norstedt & söner, 1859-1911.

Täckningsår: 1858-1910.

Serien bytte 1867 namn till Bergshanteringen.

Föregångare:

Bergs-Collegii underdåniga berättelse om förhållandet med bergshandteringen. – Stockholm, P. A. Norstedt & söner, 1835-1858.

Täckningsår: 1833-1857.

Efterföljare:

Bergshantering / Kungl. Kommerskollegium. – Stockholm : K. L. Beckman, 1912-1978. – (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: 1911-1977.

Översiktspublikation:

Historisk statistik för Sverige. Statistiska översiktstabeller : utöver i del I och del II publicerade t.o.m. år 1950. – Stockholm : Statistiska centralbyrån, 1960.

S. 1. Tab. 1. Produktion av järnmalm, tackjärn samt vissa andra metaller 1836-1950.

S. 2. Tab. 2. Produktion av viktigare andra malmer än järnmalm samt av stenkol m. m. 1871-1950.

S. 3. Tab. 3. Produktion av viktigare järnmalm och tackjärn länsvis 1881-1950, 1000 ton.

S. 4-5. Tab. 4. Bergshantering 1896-1950.

Sveriges bergshantering år 1913 : specialundersökning / av Kommerskollegium. – Stockholm : Isaac Marcus, 1917. – 257, 108 s. – (Sveriges officiella statistik).

S. 1-85: Några historiska data rörande den svenska bergshanteringen [från äldsta tid och fram till 1915].

BIDRAG TILL
SVERIGES OFFICIELA STATISTIK.

c) BERGSHANDTERINGEN.

COMMERCE-COLLEGII

UNDERDÅNIGA BERÄTTELSE

FÖR ÅR

1870.

STOCKHOLM,
TRYCKT HOS JOH. BECKMAN,
1871.

Innehåll.

	Sid.
1:o Jernhandteringen:	
Malmuppföringen.....	4.
Tackjernstillverkningen.....	11.
Gjutgodstillverkningen.....	14.
Stångjernstillverkningen.....	16.
Jernmanufaktur- och Stål-tillverkningen.....	18.
Jernrörelsen på vågarna.....	19.
2:o Tillverkningen vid de så kallade Ädlare Verken: (guld; silfver; koppar; nickel; messing;).....	21.
3:o Diverse Verk och Tillverkningar: (kopparhamrar och kopparvalsverk; gjutgoods af annan metall än jern; bly; zink; kobolt; brunsten; svafvel; kopparvitriol; jernvitriol; rödfärg; alun; blyerts; porfyr; marmor; stenkol;).....	24.
Öfversigt rörande de vid bergshandteringen åren 1866-1870 åstadkomna produkter.....	27.
5:o Arbetskraft: (antal arbetare använda vid bruks- och bergverks- rörelsen; olycksfall bland dessa arbetare; ångmaskiner använda vid bruks- och bergverksrörelsen;).....	28.
6:o Inmutningar och Hvilostånd.....	29.
7:o Förändringar genom anläggning eller nedläggande af Verkstäder.....	30.

STORMÄKTIGSTE, ALLERNÅDIGSTE KONUNG!

Jemlikt Nädig föreskrift, får Eders Kongl. Maj:ts och Rikets Commerce-Collegium härmed afgifva underdänig Berättelse rörande Bergshandteringen i Riket för bruksåret 1870, med redogörelse, under särskilda rubriker, för de förhållanden, berörda Berättelse bör omfatta.

1:o) **Jernhandteringen.**a) **Malmuppföringen.**

Under bruksåret hafva, på sätt här nedan finnes närmare angifvet, blifvit upphemtade 14,508,278 centner 20 t bergmalm samt 323,436 centner 45 t sjö- och myr-malmer.

De grufvor, som under året varit bearbetade, äfvensom de belopp bergmalm, hvilka ur dem erhållits, äro följande:

Grufvornas eller Grufvefältens		Arbetade grufvor.	Erhållen malm.	
Belägenhet.	Benämning.	Antal.	Centner.	t
Norrbottnens Län:				
Gellivaara Socken.....	Gellivaara malmfält, Töreforsgrufvorna.....	4	780	—
	Summa för Norrbottens Län	4	780	—
Jemtlands Län:				
Offerdals Socken	Örnstolsågrufvan, försvarsvis	1	—	—
Kalls Socken	Grötomsgrufvan	1	36	—
Tännäs Socken	Förhoppningsgrufvan.....	1	3,800	—
	Summa för Jemtlands Län	3	3,836	—
Gefleborgs Län:				
a) <i>Helsingland:</i>				
Voxna Socken.....	Gymås malmfält.....	1	8,249	—
Skogs Socken	Försvarsvis	1	—	—
b) <i>Gestråkländ:</i>				
Ofansjö Socken.....	Storsvedsgrufvan	1	6,171	—
	Försvarsvis	2	—	—
Thorsåkers Socken	Nyängsgrufvorna	4	222,966	—
	Erik Ersgrufvan	1	24,924	—
	Penningegrufvorna	4	77,548	—
	Malmbergsgrufvan	1	8,760	—
	Göskegrufvan	1	13,752	—
	Svedmossegrufvan	1	4,692	—
	Rostvedsgrufvan.....	1	7,305	—
	Masmästaregrufvan	1	3,252	—
	Spjällgrufvan	1	4,860	—
	Försvarsvis	3	—	—
Årsunda Socken	Sjöhagsgrufvan	1	19,242	—

Grufvornas eller Grufvefältens		Arbetade grufvor.	Erhållen malm.	
Belägenhet.	Benämning.	Antal.	Centner.	Ⓕ
Årsunda Socken.....	Sågsvedsgrufvan.....	1	2,561	—
	Röjningsgrufvan.....	1	2,916	—
Östra Fernebo Socken.....	Rödängsgrufvorna.....	2	91,522	—
	Summa för Gefleborgs Län	28	495,750	—
Upsala Län:				
Films och Dannemora Socknar.....	Dannemora malmfält.....	20	560,127	—
	Ragnhildsgrufvan.....	1	26,272	—
	Försvarsvis.....	1	—	—
Alunda Socken.....	Ramhälls grufvor.....	5	91,500	—
Lena Socken.....	Sahlsta malmfält.....	2	48,775	—
	Brunna Norrgrufva.....	1	18,920	—
	Summa för Upsala Län	30	745,594	—
Stockholms Län:				
Vahlö Socken.....	Vigelsbo malmfält.....	3	71,200	—
	Sebastiansgrufvan.....	1	7,142	—
	Försvarsvis.....	1	—	—
Börstils Socken.....	Nya Jonsgrufvan.....	1	1,600	—
	Grindgrufvan.....	1	8,500	—
	Sandgrufvan.....	1	80,800	—
	Skedika grufvor.....	2	61,700	—
Forsmarks Socken.....	Försvarsvis.....	3	—	—
	D:o.....	2	—	—
Hargs Socken.....	Björstagrufvan.....	1	1,688	—
Söderby Carls Socken.....	Slottsgrufvan.....	1	22,500	—
Häfverö Socken.....	Herrängs malmfält.....	10	143,600	—
Österhanninge Socken.....	Utö malmfält.....	6	166,295	—
	Summa för Stockholms Län	33	565,026	—
Kopparbergs Län:				
Leksands Socken.....	Sörskogsgrufvan.....	1	12,048	—
	Qvarnbacksgrufvorna.....	2	42,022	—
	Bäcksvedsgrufvan.....	1	6,984	—
Svärdsjö Socken.....	Vinkärnsfältet.....	5	411,948	—
	Sjögrufvan.....	1	18,192	—
	Svedgrufvan.....	1	120	—
Kopparbergs Socken.....	Harmsarfsgrufvorna.....	2	38,696	—

Grufvornas eller Grufvefältens		Arbetade grufvor.	Erhållen malm.	
Belägenhet.	Benämning.	Antal.	Centner.	℔
Stora Tuna Socken.....	Hästbergsfältet	2	90,275	—
	Örnsgrufvan och Rommegrufvan	2	200,515	—
	Idkärrsgrufvan	1	10,185	—
	Hästhagsgrufvorna	2	47,782	—
	Bråfallsgrufvan	1	4,500	—
Säters Socken.....	Stora Bispbergsgrufvan	1	300,706	—
	Vestra Bispbergsgrufvan.....	1	22,248	—
	Tägtgrufvan	1	39,814	—
Hedemora Socken.....	Knappkärrsgrufvan	1	47,268	—
Gustafs Socken	Östergrufvan.....	1	10,042	—
Husby Socken.....	Rällingsbergsgrufvan	1	242,743	—
	Engelsforsgrufvorna.....	2	41,184	—
Garpenbergs Socken	Rullshyttegrufvan.....	1	48,516	—
	Långviks- och Svartfjällsförsöks-grufvorna.....	2	81,672	—
By Socken	Vestansjögrufvorna	2	27,816	—
	Östansjögrufvan	1	1,212	—
Grangärdes Socken	Östra och Vestra Ormbergsfälten.....	10	495,506	25
	Grängesberget	3	77,860	75
	Risbergsfältet	3	150,255	—
	Bultargrufvan	1	2,085	—
	Fäbobacksgrufvorna.....	2	37,680	—
Ludvika Socken.....	Finnäsfältet	4	196,745	—
	Fredmundsberget	2	9,000	—
	Gräsbergsfältet	5	283,365	—
	Håksberget	2	37,582	50
	Östanbergsfältet	4	121,200	—
Norrbärkes Socken	Nyberget	1	60,900	—
	Gesbergsgrufvan.....	1	10,245	—
	Tyskgrufvan.....	1	6,000	—
	Marnäsgrufvan	1	67,755	—
	Siksjöbergsgrufvorna	2	21,495	—
	Svartgrufvan.....	1	30,173	—
	Korngrufvan.....	1	675	—
	Hillängsgrufvan	1	5,909	—
		Summa för Kopparbergs Län	80	3,360,919

Grufvornas eller Grufvefältens		Arbetade grufvor.	Erhållen malm.	
Belägenhet.	Benämning.	Antal.	Centner.	Ⓕ
Vestmanlands Län:				
Norbergs Socken	Risbergsfältet	7	707,280	—
	Morbergsfältet.....	6	425,721	—
	Smörbergsfältet	1	8,571	—
	Klackbergsfältet.....	5	392,746	—
	Alderbergs- och Uddevallagrufvorna	2	168,000	—
	Badstugugruvnan	1	65,733	—
	Svartbergsgruvnan.....	1	33,360	—
	Nygruvnan	1	92,544	—
Vestanfors Socken	Flinthedsgruvnan	1	3,000	—
Skinskattebergs Socken.....	Främshyttegruvnan	1	9,419	—
	Finngruvnan.....	1	57,000	—
	Bastnäsgruvnan	1	67,670	—
	Kullegruvnan	1	24,920	—
	Bäcke-gruvnan	1	61,640	—
	Sala Socken	Springan	1	15,785
Lugdalsgruvnan		1	41,700	—
Runnviksgruvnan		1	22,500	—
Summa för Vestmanlands Län		33	2,197,589	—
Örebro Län:				
Nya Kopparbergs Socken	Lombergsfältet	3	81,855	—
	Östra Beateviksgruvnan	1	3,675	—
	Runnbergsgruvnan	1	4,012	—
	Slättfallsfältet	1	11,235	—
	Ställbergsfältet	1	8,670	—
	Svartviksfältet.....	5	164,881	—
	Limbergs Mossgruvnan.....	1	72,750	—
	Försöks- eller försvarsvis	12	—	—
Ramsbergs Socken	Håkansbodafältet	2	25,590	—
	Strossafältet	2	107,510	—
	Blanka- och Kärrgrufvefältet	4	74,525	—
	Carlsgruvnan.....	1	4,740	—
	Försöks- eller försvarsvis	4	—	—
Lindes Socken	Gränshyttefältet.....	3	22,050	—
	Nybergs- och Hällaboda-fältet	4	34,200	—
	Ingelshyttefältet.....	2	2,550	—

Grufvornas eller Grufvefältens		Arbetade grufvor.	Erhållen malm.	
Belägenhet.	Benämning.	Antal.	Centner.	℔
Lindes Socken	Guldsmedshyttegrufvorna.....	1	750	—
	Stripgrufvefältet.....	1	252,000	—
	Reboda Mark, Grängesbergsgrufvan	1	4,530	—
	Grönvoldsgrufvorna	2	49,230	—
	Kåfvagrufvan	1	31,200	—
	Limnäs mark, Haggrufvan.....	1	21,690	—
	Försöks- eller försvarsvis	19	—	—
Hjulsjö Socken	Bredsjö Bruks mark.....	5	83,880	—
	Ånnenäsfältet	1	48,810	—
	Ånsjö allmänning.....	1	70,000	—
	Skropsjöåsars mark.....	2	20,550	—
	Försöks- eller försvarsvis	3	—	—
Hellefors Socken	Stora Björnhöjdegurufvan.....	1	30,570	—
	Försvarsvis	1	—	—
Grythytte Socken.....	Högbornsfältet	4	109,916	—
	Finnbergsfältet	1	15,225	—
	Brunnsjöbergsgrufvan	1	600	—
	Vestgötetorpsgrufvan	1	525	—
	Försöksvis	1	—	—
Nora Socken.....	Dalkarlsbergsfältet	6	438,230	—
	Vikersfältet	2	100,100	—
	Pershyttefältet.....	5	313,180	—
	Åshyttfältet.....	2	61,130	—
	Stribergsfältet	9	781,270	—
	Ringshyttefältet	4	146,400	—
	Klackafältet	3	232,900	—
	Fogdehyttefältet.....	3	55,000	—
	Hvilarefältet.....	1	36,510	—
	Jernboås Socken	Krängaberget	2	6,300
Hagegrufvan		1	2,500	—
Slotterbergsfältet		1	60,200	—
Finnshyttegrufvan		1	13,200	—
Qvistbro Socken.....	Kronobergsgrufvorna	2	2,800	—
	Försvarsvis	3	—	—
Hammars Socken	Garpa grufva	1	1,200	—
Vinteråsa Socken	Hesselkullagrufvan	1	18,350	—
	Sanna grufva	1	62,730	—
Summa för Örebro Län		143	3,689,719	—

Grufvornas eller Grufvefältens				Arbetade grufvor.	Erhållen malm.	
Belägenhet.	Benämning.			Antal.	Centner.	℔
		Bruten malm, Centner.	Småmalm, Centner.			
Vermlands Län:						
Philipstads Norra och Vestra Bergslag	Nordmarksfältet	187,550	75,920	3	263,470	—
	Tabergsfältet	249,606	58,180	3	307,780	—
	Finnmossefältet	101,030	28,620	1	129,650	—
	Finnslyttefältet	169,210	53,750	2	222,960	—
	Spridda grufvor	5,500	470	3	5,970	—
	Summa	712,890	216,940	12	929,830	—
Philipstads Östra Bergslag	Persbergs och Yngshyttefältet	732,230	510,730	30	1,242,960	—
	Långbans grufvor	34,210	74,710	3	108,920	—
	Kroppa grufvor	25,760	38,910	2	64,670	—
	Spridda grufvor	298,106	94,130	12	392,236	—
	Summa	1,090,306	718,480	47	1,808,786	—
	Summa för Verml:s Län	1,803,196	935,420	59	2,738,616	—
Södermanlands Län:						
Floda Socken	Högsjö och Stafs grufvor			3	62,000	—
Sköldinge Socken	Sofia, Vilhelmina och Kantorps grufvor			4	127,440	—
Österåkers Socken	Askö grufva			1	14,262	—
Gåsinge Socken	Porthåls och Bredsjönäs grufvor			3	51,000	—
Tunabergs Socken	Magasinsgrufvan			1	4,637	—
	Löfdalsgrufvan			1	6,400	—
	Försvarsvis			3	—	—
Svårtuna Socken	Sjösa grufvefält			1	21,000	—
	Förohla Reinholds grufva			1	48,000	—
	Posthagsgrufvan			1	1,200	—
Dunkers Socken	Starrsätters grufva			1	15,672	—
	Summa för Södermanlands Län			20	351,611	—
Östergötlands Län:						
Skällviks Socken	Nartorps grufvefält			1	105,320	—
	Summa för Östergötlands Län			1	105,320	—
Jönköpings Län:						
Månsarps Socken	Taberget			22	246,719	90
Fröderyds Socken	Inglamåla grufva			2	4,924	—

Grufvornas eller Grufvefältens		Arbetade grufvor.	Erhållen malm.	
Belägenhet.	Benämning.	Antal.	Centner.	℔
Ökna Socken	Försvarsvis	2	—	—
Gällaryds Socken	Flathalla grufva	1	150	—
Ljunga Socken	Sörsjö grufva	1	1,058	30
	Summa för Jönköpings Län	28	252,852	20
Kronobergs Län:				
Moheda Socken	Gustafsbergsgrufvan	1	665	50
	Summa för Kronobergs Län	1	665	50
	Summa för hela Riket	463	14,508,278	20
Sjö- och Myr-malmer				
hafva blifvit upptagna till följande belopp:				
	i Calmar Län ur 3 sjöar		4,060	—
	i Jönköpings Län för 5 masugnar		210,918	5
	i Kronobergs Län för 5 masugnar		108,458	40
		Summa	323,436	45

Det sålunda uppfordrade beloppet bergmalm öfverstiger det under år 1869 upphemtade med 587,644.25 centner och är det största, som under något år erhållits. Ofvannämnda under år 1870 uppfordrade belopp sjö- och myr-malmer, åter, öfverstiger det år 1869 erhållna beloppet af enahanda malmer med 176,221.20 centner.

Enligt uppgift ur Tulljournalerna äro under kalenderåret 1870 ur Riket utförda 308,618 centner jernmalm.

b) Tackjernstillverkningen.

Under året hafva varit begagnade 213 masugnar, deraf en med tvänne pipor. Blåsningstiden har utgjort tillsammans 37,986 dygn 10½ timmar; och har tillverkningen uppgått till 7,065,510 centner 66 \mathfrak{a} , deraf 169,716 centner 18 \mathfrak{a} gjutgods, åstadkommet direkt ur masugnarna. I de orter, der tiondetackjern ännu finnes påfördt, har tiondefrihet blifvit vederbörande tillgodoräknad för 1,585 dygn 13¼ timmar, hvaraf 738 dygn 3¼ timmar i anseende till ny blåsning och 847 dygn 10 timmar på grund af frihetsår. För den så kallade Vesterbergslagen, i Kopparbergs Län, äfvensom för Ofvansjö och Thorsäkers Bergslag i Gefleborgs Län, har, så vidt inkomna uppgifter gifva vid handen, icke håller för nu ifrågavarande. är något tiondetackjern blifvit påfördt, ehuru, på sätt Collegium i sina trenne senast afgifna underdåniga Berättelser omförmält, sistnämnda orter jemnväl äro att betrakta såsom åtnjutande bergslagsprivilegier.

Af det debeterade tiondetackjernet, 22,241 centner 88.75 \mathfrak{a} , hafva 4,392 centner 85 \mathfrak{a} anmälts till leverering in natura.

I nedanstående tabell, Lit. A., äro nämnda förhållanden, i afseende å produktion äfvensom i fråga om erlagdt tiondejern, upptagna särskildt för hvarje Län, der, i förra fallet, tackjernstillverkning egt rum, och, i senare hänseendet, tackjernstionde utgått.

Lit. A.

Tackjernstillverkningen, året 1870.

Belägenhet.	Antal. masugnar.		Blåsningstid.		Uppgifven tillverkning.						Tiondefri blåsningstid.				Tiondetackjern.				
	Län.	Obegagnade.	Begagnade.	Dygn.	Timmar.	Tackjern.		Gjutgods.		Summa.		Egentliga fridygn.		På grund af frihetsår.		Hela beloppet.		Levereradt in natura.	
						Centner.	\mathfrak{a}	Centner.	\mathfrak{a}	Centner.	\mathfrak{a}	Dygn.	Timmar.	Dygn.	Timmar.	Centner.	\mathfrak{a}	Centner.	\mathfrak{a}
Norrbottnens.....	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vesterbottnens....	1	3	266	12	46,254	—	2,030	40	48,284	40	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vesternorrlands..	1	4	509	1¾	79,462	65	1,693	54	81,156	19	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jemtlands.....	1	1	31	7	1,290	23	117	60	1,407	83	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gefleborgs.....	5	23	3,652	3	786,740	—	11,528	—	798,268	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Upsala.....	4	7	1,225	12	255,880	—	6,918	—	262,798	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Stockholms.....	2	3	225	17	56,707	—	1,539	—	58,246	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kopparbergs.....	17	47	7,876	16	1,536,269	53	39,449	10	1,575,718	63	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vestmanlands....	9	17	2,553	15	505,070	19	8,530	73	513,600	92	144	—	285	—	3,946	43.64	—	—	—
Örebro.....	18	52	10,892	22	1,997,618	30	47,517	4	2,045,135	34	411	20	562	10	12,189	31	4,392	85	—
Skaraborgs.....	—	1	240	12	29,665	77	669	64	30,335	41	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vermlands.....	7	25	5,458	15¾	1,046,625	68	14,202	66	1,060,828	34	150	7¾	—	—	5,618	18.11	—	—	—
Elfsborgs.....	—	1	97	15	14,309	22	216	60	14,525	82	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Södermanlands..	2	6	1,175	13	134,160	83	16,907	24	151,068	07	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Östergötlands....	2	2	947	—	176,187	—	210	—	176,397	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Calmar.....	4	7	876	9	100,800	45	6,321	54	107,121	99	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jönköpings.....	3	11	1,450	7	110,290	34	1,844	80	112,135	14	32	—	—	—	487	96	—	—	—
Kronobergs.....	6	3	506	15	18,463	29	10,020	29	28,483	58	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	88	213	37,986	10½	6,895,794	48	169,716	18	7,065,510	66	738	3¼	847	10	22,241	88.75	4,392	85	—

Den sålunda åstadkomna tillverkningen öfverstiger den för året 1869 med 192,988.38 centner och är den största, som för något år finnes uppgifven.

Fördelas, på sätt förut skett, tackjernstillverkningen å nedannämnda Bergslager och öfriga orter i Riket, med angifvande af antal begagnade masugnar, blåsningstid, tillverkningsbelopp, dygnstillverkning samt medelbelopp för hvarje masugn af blåsningstid och tillverkning, med sistnämnda medelbelopp äfvensom tillverkningsbeloppen utjmnade till hela tal, så finnes förhållandet derutinnan för bruksåret 1870 hafva varit följande:

Lit. B.

Tackjernstillverkningen inom och utom Bergslag, året 1870.

	Begagnade masugnar	Blåsningstid.		Tillverkningsbelopp.	Dygnstillverkning.	Medelbelopp för hvarje masugn.	
		Dygn.	Timmar.			Blåsningstid.	Tillverkning.
	Antal.	Dygn.	Timmar.	Centner.	Centner.	Dygn.	Centner.
<i>Inom Bergslag.</i>							
Vester-Bergslagen i Kopparbergs Län.....	23	3,629	19	647,308	178.33	158	28,144
Norbergs Bergslag i Vestmanlands Län.....	15	2,164	13	428,702	198.05	144	28,580
Nya Kopparbergs, Hellefors, Grythytte, Hjulsjö, Lindes och Ramsbergs Bergslager i Örebro Län.....	23	4,299	7	817,921	190.22	187	35,562
Nora, Carlskoga, Lekebergs och Lerbäckes Bergslager i Örebro Län.....	23	5,285	7	963,886	182.37	230	41,908
Philipstads Bergslager i Vermlands Län.....	18	3,785	3	725,121	191.57	210	40,285
Summor och medeltal	102	19,164	1	3,582,938	186.96	188	35,127
<i>Utom Bergslag.</i>	111	18,822	9	3,482,572	185.02	169	31,375
Summor och medeltal för hela Riket	213	37,986	10	7,065,510	186	178	33,171
Förhållandet var år 1869:							
Inom Bergslag	102	20,349	3	3,674,068	180.55	199	36,020
Utom Bergslag.....	97	17,032	—	3,198,454	187.79	176	32,974
För hela Riket.....	199	37,381	3	6,872,522	183.85	188	34,536

Beräknad Länsvis, har dygnstillverkningen i medeltal uppgått till följande belopp:

Län.	År 1870.	År 1869.
	Centner.	Centner.
Vesterbottens	181.18.	178.61.
Vesternorrlands	159.44.	170.35.
Jemtlands.....	44.95.	40.60.
Gefleborgs	218.58.	224.50.
Upsala	214.44.	227.89.
Stockholms	258.07.	198.35.
Kopparbergs	200.05.	192.67.
Vestmanlands.....	201.13.	185.70.
Örebro	187.75.	181.74.
Skaraborgs	134.45.	138.73.
Vermlands	194.34.	193.81.
Elfsborgs	148.80.	148.67.

	År 1870.	År 1869.
	Centner.	Centner.
Södermanlands	128.51.	125.43.
Östergötlands.....	186.27.	201.53.
Calmar	122.23.	121.28.
Jönköpings	77.31.	67.71.
Kronobergs.....	56.22.	63.72.

Beträffande medelbeloppen af blåsningstid och tillverkningsbelopp för hvarje masugn, hvilka, på sätt ofvan angifvits, för Riket i dess helhet utgjort under bruksåret 1870, det förra 178 dygn och det senare 37,171 centner, samt under bruksåret 1869 det förra 188 dygn och det senare 34,536 centner, så är förhållandet härutinnan för nämnda år inom de särskilda Länen följande:

Län.	Blåsningstid.				Tillverkningsbelopp.	
	År 1870.		År 1869.		År 1870.	År 1869.
	Dygn.	Timm.	Dygn.	Timm.	Centner.	Centner.
Vesterbottens	88.	20.	138.	3.	16,094.80.	24,670.15.
Vesternorrlands	127.	6.	139.	4.	20,289.05.	23,704.90.
Jemtlands (blott 1 masugn begagnad)	31.	7.	40.	15.	1,407.83.	1,646.00.
Gefleborgs	158.	19.	170.	11.	34,707.30.	38,266.70.
Upsala	175.	2.	161.	12.	37,542.57.	36,804.00.
Stockholms.....	75.	6.	112.	—	19,415.33.	22,215.50.
Kopparbergs	167.	14.	178.	19.	33,525.93.	34,452.36.
Vestmanlands	150.	5.	176.	11.	30,211.82.	32,770.63.
Örebro	209.	11.	217.	10.	39,329.53.	39,510.53.
Skaraborgs (blott 1 masugn begagnad)	240.	12.	244.	12.	30,335.41.	33,920.55.
Vermlands	218.	8.	221.	4.	42,433.18.	42,868.55.
Elfsborgs (blott 1 masugn begagnad)	97.	15.	36.	11.	14,525.82.	5,420.50.
Södermanlands	195.	22.	227.	—	25,178.01.	28,471.72.
Östergötlands (år 1870 blott 2 masugnar begagnade, deraf 1 med dubbla pipor samt en uppgifven blåsningstid af 617 dygn)	473.	12.	296.	16.	88,198.50.	59,788.25.
Calmar	125.	5.	124.	—	15,304.28.	15,308.85.
Jönköpings... ..	131.	20.	105.	4.	10,194.10.	7,121.16.
Kronobergs	168.	21.	144.	8.	9,494.53.	9,197.40.

Den största tillverkningen vid en verkstad har åstadkommits vid Långshyttan i Kopparbergs Län, med 113,501.50 centner och en dygnstillverkning i medeltal af 344.99 centner; hvaremot den minsta för någon verkstad uppgifna tillverkningen, och hvilken egt rum vid den inom Jemtlands Län begagnade masugnen, utgör 1,407.83 centner.

Genom Kammar-Collegii, Stats-Kontorets och Commerce-Collegii Kungörelse den 2 September 1870 hafva lösningsprisen för tiondetackjernet för samma år varit sålunda bestämda:

	För Centnern.
	Rdr.
I Philipstads Östra Bergslag i Vermlands Län	2.55.
» Philipstads Norra och Vesta Bergslager i nämnda Län	2.25.

	För Centnern. Rdr.
I Lerbäcks Bergslag i Örebro Län	2.55.
» Carlskoga Bergslag i d:o	2.44.
» Lekebergs Bergslag i d:o	2.40.
» Nora Bergslag i d:o	2.30.
» Hjulsjö och Nya Kopparbergs Bergslager i Örebro Län	2.00.
» Tabergs Bergslag i Jönköpings Län	2.45.
» öfriga orter der tiondetackjern ännu utgöres	2.20.

Utförseln af tackjern har, enligt uppgift ur Tulljournalerna, uppgått:

under kalenderåret 1870 till	939,104 centner.
» » 1869 »	482,821 »
» » 1868 »	490,049 »
» » 1867 »	555,728 »
» » 1866 »	356,750 »

c) Gjutgodstillverkningen.

Såsom redan blifvit i underdånighet omförmäldt och tabellen Lit. A. utvisar, har under bruksåret 1870 vid masugnarna omedelbarligen åstadkommits gjutgods till ett sammanräknadt belopp af 169,716 centner 18 æ. Vid de egentliga gjuterierna, åter, om hvilkas anläggning anmälan hos Bergsöfverstyrelsen egt rum, och från hvilka, i följd deraf, uppgifter rörande tillverkningen till nämnda Styrelse ingått, har, genom tackjerns omsmältning, gjutgods under berörda år blifvit till nedan angifna belopp tillverkad:

		Centner.	æ
Norrbottnens Län: Piteå Socken	Rosfors	290.	19.
Vesterbottnens Län: Bygdeå Socken	Robertsfors	2,359.	24.
Vesternorrlands Län: Långsele Socken	Forsse	353.	29.
» » Skön Socken	Mohög	3,600.	—
Jemtlands Län: Offerdals Socken	Rönnöfors	250.	—
Geflebergs Län: Gefle Stad	Gefle	6,372.	—
» » Voxna Socken	Voxna	100.	—
» » Vahlbo Socken	Forsbacka	3,645.	—
» » Thorsåkers Socken	Hofors	6,896.	—
Stockholms Stad	Bergsund	8,861.	—
Kopparbergs Län: Falu Stad	Falu	1,502.	63.
» » Ore Socken	Furudal	1,491.	04.
» » Nås Socken	Lindesnäs	335.	14.
» » Garpenbers Socken	Dormsjö	6,292.	73.
» » Norrbärkes Socken	Morgården	5,231.	—
Vestmanlands Län: Arboga Gjuteri		13,596.	88.
» » Köpings Gjuteri		5,620.	69.
» » Vestanfors Socken	Fagersta	5,131.	34.
Örebro Län: Askers Socken	Brefven	6,316.	27.
» » Bodarne Socken	Laxå	1,679.	47.
		7,995.	74.

			Centner.	⊘
Skaraborgs	Län: Undenäs Socken.....	Forsvik.....		6,389. 61.
Vermlands	Län: Brunskogs Socken	Brunsborgsverken	267. 39.	
»	» Eda Socken.....	Charlottenberg	974. 62.	
»	» Gunnarskogs Socken	Lyred	86. 75.	
»	» Elfsbacka Socken.....	Elfsbacka	607. 57.	
»	» Rämens Socken.....	Lesjöfors	2,202. 92.	
»	» " "	Rämsverken	414. —	
»	» Stafnäs Socken	Stömned.....	803. 54.	5,356. 79.
Elfsborgs	Län: Steneby Socken	Billingsfors	229. 07.	
»	» Ödeborgs Socken	Rådanefors	476. —	705. 07.
Göteborgs och Bohus	Län: Göteborgs Stad	Göteborgs Stads Mekaniska verkstad	11,564. 43.	
»	» " " Partille Socken	Jonsered.....	1,371. —	12,935. 43.
Södermanlands	Län: Lilla Mällösa Socken.....	Hellefors	1,970. 85.	
»	» Tunabergs Socken	Näfveqvarn	7,828. 73.	
»	» Kila Socken	Stafsjö.....	2,089. —	
»	» Åkers Socken	Åker	6,307. —	18,195. 58.
Östergötlands	Län: Risinge Socken	Finspång	55,688. 47.	
»	» Motala Socken	Motala	15,759. 40.	
»	» Sunds Socken	Sund	400. —	71,847. 87.
Calmar	Län: Lofta Socken	Öfverrum	10,411. 08.	
»	» Hallingsbergs Socken	Ankarsrum	22,087. 80.	
»	» Gårdserums Socken.....	Forseström	2,064. 54.	
»	» Ljungby Socken	Fredriksström.....	1,430. 13.	
»	» Döderhults Socken	Oskarshamn.....	575. 10.	
»	» Långemåla Socken	Hornsö	319. 63.	36,888. 28.
Jönköpings	Län: Ingatorps Socken	Bruzaholm	5,984. —	
»	» Kåreda Socken	Åminne	1,561. 35.	
»	» Asenhöga Socken	Marieholm	545. 71.	
»	» Gnosjö Socken	Härryd	1,221. —	9,312. 6.
Kronobergs	Län: Skatelöfs Socken	Huseby	1,406. —	
»	» Götteryds Socken	Delary	240. 93.	
»	» Nottebäcks Socken	Klafreström	142. —	
»	» Lenhofda Socken	Säfsjöström	396. 98.	
»	» Moheda Socken.....	Torp.....	949. —	3,134. 91.
Blekinge	Län: Lösens Socken	Lyckeby	1,397. 95.	
»	» Jemshögs Socken.....	Olofström	1,051. 27.	2,449. 22.
Malmöhus	Län: Helsingfors Gjuteri.....		2,000. —	
»	» Malmö d:o		7,310. —	
»	» Ystads d:o		2,880. —	12,190. —
Kristianstads	Län: Kristianstads Gjuteri.....			8,000. —
			<hr/>	Summa 267,328. 73.

d) Stångjernstillverkningen.

Under bruksåret 1870 hafva 374 stångjernsverk, med 850 smälthärdar, varit begagnade, samt tillverkningen derstädes uppgått till 4,559,331 centner 43 æ , enligt hvad i nedanstående tabell, Lit. C., finnes närmare angifvet.

Lit. C. Stångjernstillverkningen, året 1870.

Län.	Obegagnade verk.	Begagnade		Uppgifven Tillverkning.	
		Verk.	Härdar.	Centner.	æ
	Antal.	Antal.	Antal.		
Norrbottnens.....	3	5	5	4,308	59
Vesterbottnens.....	3	4	9	32,070	78
Vesternorrlands.....	3	16	34	117,630	88
Jemtlands.....	—	2	2	1,488	80
Gefleborgs.....	16	47	111	611,623	33
Upsala.....	1	9	30	135,602	13
Stockholms.....	2	5	14	57,785	35
Kopparbergs.....	13	48	107	569,259	95
Vestmanlands.....	13	34	89	589,989	10
Örebro.....	16	50	119	861,949	94
Skaraborgs.....	3	7	14	41,818	89
Vermlands.....	34	61	149	834,319	53
Elfsborgs.....	4	11	18	92,922	22
Göteborgs och Bohus.....	1	1	1	530	10
Södermanlands.....	6	7	13	45,397	98
Östergötlands.....	7	25	70	277,759	15
Calmar.....	2	15	26	105,515	76
Jönköpings.....	4	15	22	46,363	8
Kronobergs.....	2	10	13	26,140	97
Blekinge.....	—	2	4	106,854	90
Summa	133	374	850	4,559,331	43

Denna tillverkning öfverstiger den för nästföregående året med 333,692.97 centner, och är den största, som hittills under något år blifvit åstadkommen. Det största tillverkningsbeloppet vid ett verk finnes uppgifvet för Smedjebackens valsverk i Kopparbergs Län, med 118,068.60 centner, och det minsta för ett verk i Norrbottens Län, med 12 centner.

Med åberopande af hvad i de underdåniga Berättelserna för de nästföregående åren blifvit anfördt, rörande ej mindre det förhållandet, att vissa till denna gren af jernhandteringen hörande verk på senare tider börjat användas uteslutande, eller i betydligare omfattning, för tillverkan det af smältstycken, hvilka, der de ej disponerades direkt för export, hufvudsakligen vid andra, med valsverk försedda, verkstäder vällides och utarbetades, än och svårigheten att, med den form, i hvilken uppgifterna härom inkomme, och i anseende till berörda fördelning af tillverkningsarbetet, kunna, med nöjaktig tillförlitlighet, beräkna, huru stort belopp af nu åsyftade tillverkning rätteligen borde under artikeln

»Stångjern» upptagas; får Collegium, i likhet med hvad förut skett och med tillämpning af dervid följda grunder, i hithörande afseende endast anmäla, att för nu ifrågavarande år en tillverkning af smältstycken, af hvilka utan tvifvel den öfvervägande andelen blifvit inom landet till Stång- och ämnes-jern vidare förarbetad, finnes särskild uppgifven:

för Vesternorrlands Län af.....	5,010.90	centner.
» Gefleborgs » »	68,771.35	»
» Kopparbergs » »	265,196.85	»
» Vestmanlands » »	147,043.98	»
» Örebro » »	160,081.56	»
» Södermanlands » »	11,650.00	»
» Östergötlands » »	53,893.46	»
» Calmar » »	23,028.58	»
	<hr/>	
	Summa	734,676.68 centner.

e) Jernmanufaktur- och Stål-tillverkningen.

För tillverkning af stål och jernmanufaktur under bruksåret 1870 hafva varit begagnade 248 verk: och är den vid 246 af dessa verk åstadkomna tillverkningen af nämnda slag uppgifven till ett sammanräknadt belopp af 776,237 centner 62 æ , enligt hvad nedanstående tabell, Lit. D, närmare utvisar.

Lit. D.

Jernmanufaktur- och Stål-tillverkningen, året 1870.

Län.	Begagnade verk.	U p p g i f v e n t i l l v e r k n i n g .											
		Stål.		Plåtar.		Spik.		Redskapssmide.		Diverse annan manufaktur.		Summa.	
		Antal.	Centner.	æ	Centner.	æ	Centner.	æ	Centner.	æ	Centner.	æ	Centner.
Norrbottnens	4	—	—	—	—	586	43	—	—	782	21	1,368	64
Vesterbottnens	3	—	—	—	—	734	78	42	45	1,534	24	2,311	47
Vesternorrlands	11	158	39	—	—	2,779	84	3,487	75	7,651	4	14,077	2
Jemtlands	2	—	—	—	—	71	58	—	—	160	62	232	20
Gefleborgs	10	86,195	39	—	—	2,040	19	—	—	30,156	35	118,391	93
Upsala	5	4,525	93	—	—	—	—	34	99	485	66	5,046	58
Stockholms	3	—	—	4,958	—	603	—	—	—	270	—	5,831	—
Kopparbergs	26	42,114	51	20,354	20	3,733	89	6,520	46	7,682	66	80,405	72
Vestmanlands	9	79,766	41	19,410	—	909	94	2,798	18	3,881	36	106,765	89
Örebro	25	10,964	48	—	—	6,809	39	152	60	53,973	—	71,899	47
Skaraborgs	4	—	—	—	—	1,883	39	93	8	3,216	32	5,192	79
Vermlands	45	28,454	79	—	—	17,592	97	1,800	33	28,432	10	76,280	19
Elfsborgs	14	23,122	65	—	—	3,440	90	56	55	4,275	41	30,895	51
Göteborgs och Bohus	3	—	—	—	—	594	—	6,058	35	—	—	6,652	35
Södermanlands	8	—	—	8,000	—	5,180	29	983	10	2,721	98	16,885	37
Östergötlands	22	11,238	10	70,720	87	22,437	42	1,230	13	50,728	45	156,354	97
Calmar	15	—	—	—	—	8,239	83	5,119	24	5,145	18	18,504	25
Jönköpings	15	—	—	3	50	2,626	64	6,072	48	1,709	7	10,411	69
Kronobergs	16	—	—	—	—	3,320	31	5	19	3,476	57	6,802	7
Hallands	1	—	—	—	—	—	—	—	—	105	—	105	—
Blekinge	4	—	—	11,410	12	28,977	—	—	—	472	39	40,859	51
Malmöhus	2	—	—	—	—	—	—	—	—	964	—	964	—
Kristianstads	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	248	286,540	65	134,856	69	112,561	79	34,454	88	207,823	61	776,237	62

I den här upptagna ståltillverkningen äro inberäknade 156,054 centner 45 æ dithörande, å nedannämnda ställen enligt Bessemers metod åstadkomna tillverkningar, nemligen:

Vid Sandviken i Gefleborgs Län	76,071.00	centner.
» Lenna i Upsala Län	1,036.40	»
» Siljansfors i Kopparbergs Län	4,616.48	»
» Bäcka i samma Län	23,952.61	»
» Fredshammar i samma Län	9,615.40	»
» Vestanfors i Vestmanlands Län	40,349.40	»
» Carlsdal i Örebro Län	413.16	»

Summa 156,054.45 centner.

Likaledes är i ofvanstående post »Diverse annan Manufaktur» inberäknad för året uppgifven tillverkning af jernvägsskenor, af hvilken tillverkning åstadkommits:

Vid Smedjebacken i Kopparbergs Län.....	3,239.55	centner.
» Motala mekaniska verkstad, af stål	11,374.65	»
	<u>Summa 14,614.20</u>	centner.

Deremot har i beloppet af ofvan uppgifna jernmanufaktur- och stål-tillverkning icke kunnat inberäknas tillverkningarna vid tvänne mekaniska verkstäder, den ena i Malmö och den andra i Kristianstad, enär tillverkningarna derstädes finnas uppgifna endast till värdet, och sålunda upptagna efter en annan grund än hithörande tillverkningar i öfrigt; varande berörda, vid nämnda verkstäder åstadkomna tillverkningar uppskattade till ett värde för den förra af 68,650 rdr och för den senare af 78,000 rdr, eller af tillsammans 146,650 rdr.

Det sammanlagda beloppet af här ofvan uppgifna Jernmanufaktur- och Stål-tillverkning öfverstiger beloppet af motsvarande tillverkning för nästföregående året med 24,940.26 centner, och är det största, som under något år blifvit åstadkommet.

Beträffande jernrörelsen på vägarna och vid andra exportställen, så har under bruksåret 1870 dermed förhållit sig på sätt i nedanstående tabell, Lit. E., finnes angifvet, nemligen:

Lit. E.

Jernrörelsen på vägarna och vid andra exportställen, året 1870.

	Stångjern.		Jernmanufaktur.		Summa.			Stångjern.		Jernmanufaktur.		Summa.	
	Centner.	℔	Centner.	℔	Centner.	℔		Centner.	℔	Centner.	℔	Centner.	℔
Inventarium från år 1869	1,058,804		156,314	51	1,215,118	51	Afgått till export.....	2,823,927	47	319,964	39	3,143,891	86
Ifrån bruken inkommet på vägar och till andra exportställen	2,778,126	32	348,066	74	3,126,193	6	Uttaget till inrikes förbrukning	91,764	76	47,336	37	139,101	13
Summa	3,836,930	32	504,381	25	4,341,311	57	Inventarium vid smidesårets slut.. ..	921,238	9	137,080	49	1,058,318	58
							Summa	3,836,930	32	504,381	25	4,341,311	57
Af jernexporten år 1870 utgick från:													
Stockholms vägar.....	688,352		132,587	46	820,939	46	Af inventarie-jernet vid smidesårets slut tillhörde:						
Göteborgs väg.....	1,001,674	18	148,529	96	1,150,204	14	Stockholms vägar.....	364,153	91	49,754	49	413,908	40
De öfriga stapelstadsvägarna	659,649	40	12,069	55	671,718	95	Göteborgs väg.....	385,550	4	81,399	36	466,949	40
Arboga, Köpings, Strömsholms och Vesterås uppstadsvägar, tillsammans	388,549	53	11,229	15	399,778	68	De öfriga stapelstadsvägarna	142,643	6	5,041	69	147,684	75
Grisslehamn, Nordmaling, Ratan, Umeå och Öregrund, enligt uppgifter till General-Tullstyrelsen, tillsammans.....	85,702	36	15,548	27	101,250	63	Uppstadsvägarna	28,891	8	884	95	29,776	3
Summa jernexport	2,823,927	47	319,964	39	3,143,891	86	S:a inventarium d. 31/12 1870	921,238	9	137,080	49	1,058,318	58

Med tillämpning af de, rörande beräkning af förhållandet emellan Export, utgående Inventarium och återstod till inrikes förbrukning af Stångjern, Jernmanufaktur och Stål, i den underdåniga Berättelsen för år 1866 anförda grunder, visar sig detta förhållande under nedanstående år hafva varit följande:

Lit. F. *Öfversigt öfver förhållandet emellan Export, utgående Inventarium och återstod till Inrikes förbrukning af Stångjern samt Jernmanufaktur och Stål, under åren 1866—1870.*

	1866.		1867.		1868.		1869.		1870.	
	Centner.	℔	Centner.	℔	Centner.	℔	Centner.	℔	Centner.	℔
Stångjern.										
Disponibla tillgångar:										
Inventarium vid bruksårets början.....	1,413,388	57	1,526,793	35	1,183,408	54	1,259,709	38	1,058,804	—
Tillverkning	3,923,985	42	4,010,368	68	4,046,825	58	4,225,638	46	4,559,331	43
Summa	5,337,373	99	5,537,162	3	5,230,234	12	5,485,374	84	5,618,135	43
Disposition af berörda tillgångar:										
Export	2,637,343	31	3,238,719	20	2,645,242	88	2,755,008	89	2,823,927	47
Inventarium vid bruksårets slut.....	1,526,793	35	1,183,408	54	1,259,709	38	1,058,804	—	921,238	9
Återstod till Inrikes förbrukning.....	1,173,237	33	1,115,034	29	1,325,281	86	1,671,534	95	1,872,969	87
Summa	5,337,373	99	5,537,162	3	5,230,234	12	5,485,347	84	5,618,135	43
Ofvanstående disponerade belopp, beräknade i procent af de disponibla tillgångarna:										
Export	49.41		58.49		50.58		50.22		50.26	
Inventarium vid bruksårets slut.....	28.61		21.37		24.08		19.30		16.40	
Återstod till Inrikes förbrukning	21.98		20.14		25.34		30.48		33.34	
	100.00		100.00		100.00		100.00		100.00	
Jernmanufaktur och Stål.										
Disponibla tillgångar:										
Inventarium vid bruksårets början.....	190,152	12	179,462	8	207,714	15	170,602	63	156,314	51
Tillverkning	549,352	93	537,915	83	604,847	76	751,297	36	776,237	62
Summa	739,505	5	717,377	91	812,561	91	921,899	99	932,552	13
Disposition af berörda tillgångar:										
Export	170,014	52	281,586	31	343,173	93	323,554	13	319,964	39
Inventarium vid bruksårets slut.....	179,462	8	207,714	15	170,602	63	156,314	51	137,080	49
Återstod till Inrikes förbrukning.....	390,028	45	228,077	45	298,705	35	442,031	35	475,507	25
Summa	739,505	5	717,377	91	812,561	91	921,899	99	932,552	13
Ofvanstående disponerade belopp, beräknade i procent af de disponibla tillgångarna:										
Export	22.99		39.25		42.23		35.10		34.31	
Inventarium vid bruksårets slut.....	24.27		28.96		21.00		16.95		14.70	
Återstod till Inrikes förbrukning.....	52.74		31.79		36.77		47.95		50.99	
	100.00		100.00		100.00		100.00		100.00	

Den sålunda uppgifna exporten af Stångjern öfverstiger den för året 1869 med 68,918.58 centner; hvaremot exporten af Jernmanufaktur och Stål understiger den för nämnda år med 3,589.74 centner; utgörande den förra 50.26 % och den senare 34.31 % af det belopp till hvardera slaget hörande effekter, som varit att disponera; under det att för år 1869 dessa procenttal uppgingo till, respektive, 50.22 % samt 35.10 % af då befintliga tillgångar. Inventarierna vid bruksårets slut har från nästföregående årets räkenskaper minskats, för Stångjern med 137,565.91 centner samt för Jernmanufaktur och Stål med 19,234.02 centner; hvilken minskning motsvarar ett nedgående, för det förra artikelslaget från 19.30 % till 16.40 % och för det senare från 16.95 % till 14.70 % af de disponibla tillgångarna. Återstoden till Inrikes förbrukning har från året 1869 ökats, för Stångjern med 201,434.82 centner samt för Jernmanufaktur och Stål med 6,283.74 centner; motsvarande en förhöjning, i förra hänseendet från 30.48 % till 33.34 %, samt i senare afseendet från 47.95 % till 50.99 % af de för hvardera året disponibla tillgångarna af berörda effekter.

2:o. Tillverkningen vid de så kallade Ädlare Verken.

a) Guld.

Vid *Konung Gustaf III:s Silfververk* i Falun hafva erhållits 20 g 48 ort 87 korn, efter afdrag af myntskatten. Dessutom äro genom skedning af silfver, afdrifvet vid *Guldsmedshyttan* i Lindes Socken och Örebro Län, utbragta 3 g 49 ort 50 korn.

Tillverkningen har varit afradsfri.

b) Silfver.

Vid *Konung Gustaf III:s Silfververk* i Falun har åstadkommits en tillverkning af 236 g 90 ort. Tillverkningen är afradsfri.

Sala Silfververk i Vestmanlands Län: Grufvebrytningen har härstädes drifvits i 38 arbetsrum, alla i Sala odalfälts grufvor och för Sala Bergslags räkning. Af dessa arbetsrum hafva tillhört: Torgschachtsgrufvan 5, Storgrufvan 27, Carlsschachtsgrufvan 5 och Grefve Bjelkes stoll 1; samt varit brutna: på malm 24; för att upptäcka malmtillgångar i okänd klyft 9; för beredande af utbrytning i kända malmfält 2; samt för åvägabringande af kommunikation och vädervexling 3. Orter hafva blifvit drifna till en sammanräknad längd af 249.52 fot, deraf i Grefve Bjelkes stoll 38.50 fot, samt sänkning verkstälts till ett djup af 17.25 fot, likaledes i berörda stoll. Grufvebrytningen har utgjort 107,651.5 tunnor fyndigt och 364.5 tunnor ofyndigt berg, eller tillsammans 108,016 tunnor berg, å 6 $\frac{1}{2}$ kubikfot. Ur det brutna berget hafva blifvit utsofrade 230,625.2 centner vaskmalm och 5,329 centner stufmalm, med en silfverhalt i den senare af 13.9 till 27.6 ort på centnern. För blysmältningen hafva från de förberedande processerne blifvit uppförda 18,966 centner stuff, sliger och skärsten, hvaraf, efter drifning och finering, erhållits 2,152 g 28 ort bergfint silfver.

Den egentliga afraden utgör $\frac{1}{10}$ af tillverkningen.

Silfververkets ränteersättningsfond har dels genom räntor, dels genom afsättning för silfvertillverkningen, under året vunnit en tillökning af 17,659 rdr 30 öre; och uppgick denna fond vid årets slut till ett belopp af 268,451 rdr 41 öre.

Löfås Silfververk i Schedvi Socken och Kopparbergs Län: Tillverkningen af silfver har här utgjort 52 g 43 ort, hvaraf $\frac{1}{10}$ erlagts såsom afrad.

Hellefors Silfververk i Hellefors Socken och Örebro Län: Vid de till verket hörande grufvor har, i anseende dertill att, på sätt förut omförmäls, först uppgörande af förändrad plan för grufvedriften ifrågakommit, och derefter

af vederbörande sökts tillåtelse att få nedlägga verket, hvilket senare ärende nu är beroende af Eders Kongl. Maj:ts Nådiga prötning, arbetet, enligt behörigt medgifvande, under året varit fortfarande instäldt; och har någon tillverkning af silfver icke håller blifvit vid verket åstadkommen.

Guldsmedshytte Silfververk i Lindes Socken och Örebro Län: Silfver har här erhållits: af verkbly, som på stället åstadkommits, 176 a 75 ort; af verkbly från *Östra Borns* hytta i Ljusnarsbergs Socken 75 a 48 ort, hvilket belopp likväl efter verkställd skedning, och sedan ofvannämnda belopp guld blifvit derur utbragdt, lemnat en återstod af blott 71 a 96 ort 50 korn silfver; samt af verkbly från *Bångbro* hytta i Ljusnarsbergs Socken 110 a 65 ort; eller tillsammans 359 a 36 ort 50 korn.

För den af verkbly från Guldsmedshyttan åstadkomna tillverkning har debeterats afrad, hvilken skolat utgå med $\frac{1}{10}$ af tillverkningen; hvaremot för det silfver, som erhållits af bly från *Östra Bornshyttan* och *Bångbrohyttan*, för hvilka åtnjutas frihetsår, någon sådan icke varit påförd.

Sammanräknade silfvertillverkningen inom Riket har för året sålunda utgjort 2,800 a 97 ort 50 korn.

c) Koppar.

Gustafs- och Carlbergs Kopparverk i Åre Socken och Jemtlands Län: Vid detta verk hafva nedsmälts 53,000 centner malm och slig, samt tillverkats 998 centner 20 a garkoppar.

Stora Kopparberget i Kopparbergs Län: De under året härstädes brutna arbetsrum hafva uppgått till ett antal af 108, af hvilka 75 drifvits på malmfång, 24 på försök och 9 för åvägbringande af kommunikationer. Af dessa arbetsrum hafva drifvits 84 i fast klyft och 24 i ras. 295,358 tunnor, eller 1,624,469 centner, berg hafva blifvit brutna och uppfordrade, af hvilka erhållits 135,000 tunnor, eller 843,000 centner, grofskrädd malm. Råkoppartillverkningen vid hithörande smältverk har utgjort 17,771 centner 84 a . Af råkoppar har genom garnning erhållits 15,463 centner 71 a garkoppar; hvarjemte förmälts, att vid Avesta, Kopparbergs Bergslag tillhöriga, verk garats 783 centner 64 a råkoppar, utan att dock uppgifvits, hvilket belopp garkoppar, som dervid erhållits. Om emellertid sistberörda belopp råkoppar, på förut öfligt sätt och efter här nedan angifna grunder, reduceras till garkoppar, eller från 783 centner 64 a till 712 centner 40 a , utgöra dessa bägge poster garkoppar tillsammans 16,176 centner 11 a .

Inom Kopparbergs Län hafva för öfrigt blifvit tillverkade:

	Råkoppar.	Garkoppar.
	Centner.	Centner.
Vid <i>Löfåsen</i> i Schedvi Socken	251.90.	—
» <i>Garpenberg</i> i Garpenbergs Socken	—	71.

Sammanräknade koppartillverkningen i Kopparbergs Län skulle alltså motsvara 16,247 centner 11 a garkoppar och 251 centner 90 a råkoppar.

Riddarehytte Kopparverk i Skinnskattebergs Socken och Vestmanlands Län: Tillverkningen härstädes har utgjort 1,353 centner 95 a garkoppar.

Ljusnarsbergs Kopparverk i Ljusnarsbergs Socken och Örebro Län: Vid detta verk hafva ur 7,408 centner skärsten, erhållna af malm från verkets egna grufvor, utbringats 1,145 centner 10 a råkoppar, som lemnat 953 centner 90 a garkoppar; hvarjemte af malm från Kafveltorps grufvor tillverkats 1,039 centner 21 a råkoppar, hvilka, tillika med 501 centner 65 a råkoppar, tillverkade vid *Östra Borns* hytta likaledes af malm från sistnämnda grufvor, lemnat 968 centner 25 a råkoppar; utgörande alltså tillverkningen här tillsammans 1,922 centner 15 a garkoppar.

Kafveltorps Kopparverk i nyssnämnda Socken: härstädes hafva åstadkommits 1,465 centner 10 a råkoppar, hvaraf tillverkats 1,142 centner garkoppar.

Bångbro Kopparverk i samma Socken: Af härstädes åstadkommna 1,650 centner 90 æ råkoppar hafva erhållits 1,209 centner 85 æ garkoppar.

Flögfors Kopparverk i Ramsbergs Socken och Örebro Län: Vid detta verk hafva åstadkommit 1,123 centner 55 æ råkoppar, som lemnat 902 centner 55 æ garkoppar.

Tunabergs Kopparverk i Tunabergs Socken och Södermanlands Län: Tillverkningen har här uppgått till 56 centner 39 æ garkoppar.

Åtvidabergs Kopparverk i Åtvids Socken och Östergötlands Län: Vid detta verk hafva blifvit nedsmälta 480,984 centner 60 æ malm, som erhållits från Bersbo, Morimors- och Grönhögs-grufvorna, samt 143,784 centner kopparhaltigt slagg och ugnsgods, eller tillsammans 624,768 centner 60 æ kopparhaltigt gods. Af 120,650 centner 40 æ skärsten hafva erhållits 23,350 centner råkoppar, af hvilka 23,183 centner blifvit garade i härd och lemnat 19,186 centner 42 æ vanlig garkoppar, samt 167 centner genom behandling i flammugn gifvit 125 centner 45 æ raffinerad koppar; utgörande alltså begge dessa tillverkningar tillsammans 19,311 centner 87 æ .

Valdemarsviks Kopparverk i Tryserums Socken och Calmar Län: Den härstädes nedsmälta malmen har utgjort 28,516 centner 20 æ ; och den tillverkade garkopparen har uppgått till 479 centner 60 æ .

Enligt hvad nu blifvit i underdånighet anfördt, är koppartillverkningen i Riket under ifrågavarande år att upptaga till 43,623 centner 67 æ garkoppar samt 251 centner 90 æ råkoppar; Och om råkopparen varder, efter förhållandet emellan den forna stapelstads- och allmänna råkoppar-vigten, reducerad till garkoppar, eller från 251 centner 90 æ till 229 centner; så skulle hela tillverkningen motsvara 43,852 centner 67 æ garkoppar.

För tillverkningen vid Ljusnarsberg, Kafveltorp och Bångbro hafva åtnjutits frihetsår. För tillverkningen vid öfriga här nämnda verk är afraden bestämd till $\frac{3}{10}$ af tillverkningsbeloppet, utom i hvad angår dels Gustafs- och Carlbergs, dels Valdemarsviks Kopparverk, der den skolat erläggas, vid det förra verket med $\frac{1}{10}$ och vid det senare med $\frac{1}{10}$ af sagda belopp; varande afraden, utom för Löfåsens, äfven för Stora Kopparbergets Kopparverk erlagd efter beloppet på stället tillverkad råkoppar.

d) Nickel.

Sågmyre Nickelverk i Leksands Socken och Kopparbergs Län: Tillverkningen har här utgjort 386 centner 36 æ nickelpoppar och 2,890 centner skärsten.

Viks Nickelverk i Kopparbergs Socken och Län: Vid detta verk har tillverkningen utgjort 50 centner nickel.

Klefva Nickelverk i Alsheda Socken och Jönköpings Län: Ur Klefva grufva hafva blifvit uppfordrade 21,198 centner 40 æ nickelmalm och 118,504 centner 80 æ sylta och berg. Vid nämnda verk hafva åstadkommit 2,389 centner så kallad concentrationssten samt tillverkats 16 centner 57 $\frac{1}{2}$ æ granulerad nickel.

För tillverkningen vid Viks Nickelverk åtnjutas frihetsår; hvaremot afrad erlagts från Sågmyre Nickelverk med $\frac{3}{10}$ af tillverkningen och skolat utgå från Klefva efter enahanda beräkningsgrund.

e) Messing.

Tillverkningen häraf har utgjort:

	Centner.	æ	ort.
Vid <i>Skultuna Messingsbruk</i> i Skultuna Socken och Vestmanlands Län.....	2,354.	30.	—
» <i>Nyköpings Messingsbruk</i>	—	31.	50.
» <i>Gusums Messingsbruk</i> i Ringarums Socken och Östergötlands Län	211.	40.	—
» <i>Gunnebo</i> i Gladhammars Socken och Calmar Län	50.	—	—
	Summa 2,616.	1.	50.

3:o. Diverse Verk och Tillverkningar.

Kopparhamrar och Kopparvalsverk.

Tillverkningen vid dessa verk har utgjort:

	Centner.	ⷔ	ort.
Vid <i>Avesta</i> i Kopparbergs Län.....	242.	6.	50.
» <i>Skultuna</i> i Vestmanlands Län.....	3,299.	—	—
» <i>Forssjö</i> i Södermanlands Län.....	7.	6.	—
» <i>Åtvidaberg</i> i Östergötlands Län.....	182.	19.	—
» <i>Lessebo</i> i Kronobergs Län.....	101.	92.	—
» <i>Kopparmöllan</i> i Kristianstads Län.....	176.	78.	—
» <i>Granefors</i> i Blekinge Län.....	1,486.	94.	—
» <i>Olofström</i> i D:o d:o.....	926.	93.	—
	Summa 6,422.	88.	50.

Gjutgods af annan metall än Jern.

Tillverkning af sådant gods uppgifves vara åstadkommen:

	Centner	ⷔ
Vid <i>Dormsjö</i> Mekaniska Verkstad i Kopparbergs Län.....	8.	30.
» <i>Köpings</i> d:o d:o.....	41.	25.
» <i>Motala</i> d:o d:o.....	857.	72.
	Summa 907.	27.

Bly

har blifvit tillverkad till följande belopp:

	Centner.	ⷔ
Vid <i>Sala</i> Silfververk.....	1,078.	56.
» <i>Löfåsen</i> i Kopparbergs Län.....	267.	17.
» <i>Silfberget</i> i d:o d:o.....	180.	—
» <i>Kafveltorp</i> i Örebro Län.....	2,022.	—
» <i>Guldsmedshyttan</i> i Örebro Län.....	5,253.	63.
	Summa 8,802.	29.

För öfrigt torde böra anmärkas, att Blyglete, som synes vara ernad att såsom sådan afyttras och ej att dessförrinnan reduceras, blifvit tillverkad vid *Sala* Silfververk till ett belopp af 319 centner 40 ⷔ samt vid *Guldsmedshyttan* till ett belopp af 118 centner.

Afraden har vid *Löfåsen* utgjorts med $\frac{1}{30}$ af tillverkningen, och är, i fråga om *Guldsmedshyttan*, der tillverkningen af eget verk bly uppgifvits utgöra 1,817 centner 20 ⷔ, bestämd att utgå med $\frac{1}{50}$ af tillverkningen. Den öfriga blytillverkningen har varit afradsfri.

Zink.

Ur de Bolaget *La Vieille Montagne* tillhöriga Zinkgrufvor inom *Åmmebergs* malmfält, beläget dels i *Lerbäck*s och *Hammars* Socknar af *Örebro* Län, dels i *Godegårds* Socken af *Östergötlands* Län, hafva uppfordrats 644,809 centner

zinkmalm. Dels af detta belopp, dels af behållningen från år 1869 hafva behandlats i vaskverk 634,728 centner. Den rostade zinkmalmen uppgår till 281,757 centner

Dessutom hafva vid Kafveltorps grufvor i Ljusnarsbergs Socken och Örebro Län upphemtats 17,329 centner zinkmalm.

Metallisk zink har icke blifvit inom Riket tillverkad.

Kobolt.

Vid *Tunaberg* i Tunabergs Socken och Södermanlands Län har, genom stampning och vaskning, renad koboltmalm erhållits till ett belopp af 609 æ , hvaraf i afrad erlagts 20 æ 30 ort.

Brunsten.

Häraf är upphemtad:

	Centner.
Ur <i>Böhlets</i> grufvor i Udenäs Socken och Skaraborgs Län	3,000.
» <i>Speæryds</i> och <i>Hohults</i> grufvor i Ödestugu Socken och Jönköpings Län	13,488.
	Summa 16,488.

Svafvel.

Tillverkningen häraf har utgjort:

	Centner.	æ
Vid <i>Falu Svafvelverk</i>	11,019.	6.
» <i>Löfåsen</i> i Kopparbergs Län	102.	—
	Summa 11,121.	6.

Afraden har utgjorts med $\frac{1}{30}$ af tillverkningen.

Kopparvitriol.

Vid *Falu Vitriolverk* hafva häraf tillverkats 3,072 centner. Afrad har utgjorts med $\frac{1}{30}$ af tillverkningen.

Jernvitriol.

Tillverkningen häraf har utgjort:

	Tunnor.	Centner.	æ
Vid <i>Falu Vitriolverk</i>	—	1,362.	—
» <i>Sågmyre</i> d:o i Kopparbergs Län	2,070.	—	—
» <i>Dylta</i> d:o i Örebro Län	—	825.	60.
	Summa 2,070.	2,187.	60.

För *Sågmyre* vitriolverk åtnjutas frihetsår. För öfriga här nämnda verk är afraden bestämd till $\frac{1}{30}$ af tillverkningen.

Rödfärg.

Tillverkningen häraf har utgjort:

	Tunnor.	Centner.	æ
Vid <i>Falu Rödfärgsverk</i>	—	14,610.	—
» <i>Ridkärrs</i> d:o i Örebro Län	—	483.	60.
» <i>Dylta</i> d:o i d:o d:o	—	3,870.	40.
» <i>Klefva</i> d:o i Jönköpings Län	50.5.	—	—
	Summa 50.5.	18,964.	—

Afraden har skolat utgöras vid *Klefva* med $\frac{1}{20}$ och vid de öfriga verken med $\frac{1}{30}$ af tillverkningen.

Alun.

Häraf äro tillverkade:

	Tunnor.
Vid <i>Latorps Alunverk</i> i Örebro Län.....	1,980.
» <i>Ölands</i> d:o i Calmar Län.....	1,700.
» <i>Lovers</i> d:o i d:o	1,100.
» <i>Andrarums</i> d:o i Kristianstads Län	558.
	Summa 5,338.

Blyerts.

Häraf hafva åstadkommits:

	Centner.	℔.
Vid <i>Fagersta Blyertsverk</i> i Vestmanlands Län	760.	—
» <i>Norbergs</i> d:o i d:o	140.	10.
	Summa 900.	10.

Porfyr.

Några arbeten häraf hafva under året icke blifvit åstadkomna.

Marmor.

Vid *Kolmårdens Marmorbruk* i Östergötlands Län hafva arbeten häraf blifvit förfärdigade till ett värde af 5,000 rdr.

Stenkol.

Häraf hafva blifvit uppbrutna:

	Kubikfot.
Vid <i>Höganäs</i> i Malmöhus Län:	
af sorten <i>N° 1</i>	401,739.
» » <i>N° 2</i>	691,667.
» » <i>N° 3</i>	316,785.
	1,410,191.
Ur <i>Vallåkra</i> Bolags Stenkolsfält i samma Län.....	182,892.
» <i>Boserups</i> Stenkolsfält i samma Län:	
af sorten <i>N° 1</i>	36,500.
» » <i>N° 2</i>	4,500.
	41,000.
Vid <i>Helsingborgs</i> Stenkolsverk.....	120,000.
	Summa 1,754,083.

I öfverensstämmelse med hvad nu blifvit i underdånighet anfördt, äro de under bruksåret 1870 åstadkomna bergverksprodukter i nedanstående tabell Lit. G., summarisk för hvarje slag, upptagna; varande äfven, för jemnförelse härutinnan, produktionsbeloppen under de fyra nästföretgånga åren i tabellen införda:

Lit. G.	<i>Bergverksprodukter, åren 1866—1870.</i>				
	1866.	1867.	1868.	1869.	1870.
Jernmalm, BergmalmCentner	11,366,078.06	11,401,831.10	12,594,439.15	13,920,633.95	14,508,278.20
D:o Sjö- och Myrmalmer »	191,909.57	418,436.30	264,174.95	147,215.25	323,436.45
Tackjern, oberäknadt gjutgods, tillverkad vid masugnarne	5,285,782.59	5,838,535.23	6,076,567.21	6,699,028.26	6,895,794.48
Gjutgods, tillverkad vid masugnarne	129,087.21	126,008.54	112,661.13	173,494.02	169,716.18
Gjutgods, tillverkad genom tackjerns omsmältning	202,348.57	181,750.99	197,610.80	226,012.55	267,328.73
Stångjern	3,923,985.42	4,010,368.68	4,046,825.58	4,225,638.46	4,559,331.43
Jernmanufaktur och Stål.....	549,352.93	537,915.83	604,847.76	751,297.36	776,237.62
Guld	10.2162	20.31	20.9758	21.3479	23.9837
Silfver	2,487.38	2,691.15	3,055.0924	2,907.0997	2,800.9750
Koppar	44,833.56	46,922.11	48,261.6840	51,774.25	43,852.67
Nickelkoppar	599.34	689.53	538.97	114.3833	452.9333
Nickelsten	1,485.30	1,713.85	1,585.61	5,302.26	5,279
Messing	3,286.56	2,311.17	2,320.0446	3,220.7774	2,616.0150
Kopparsmide	5,073.425	4,180.2075	5,555.5150	4,994.9980	6,422.8850
Gjutgods af annan metall än jern	—	—	756.45	1,115.46	907.27
Bly	6,787.12	9,646.20	9,249.44	12,075.15	8,802.29
Zinkmalm	490,300	442,048	560,640	746,714	662,138
Koboltmalm	1,200	1,615	1,055	1,265	609
Brunsten	8,500	4,370	7,865	12,872	16,488
Svafvel	10,536.42	9,828.40	10,411.40	11,004.40	11,121.06
Jernvitriol	3,034.19	3,263.98	1,696.90	774.40	2,187.60
»	2,000	1,950	2,300	1,040	2,070
Kopparvitriol	1,266.64	2,263.60	2,184.36	2,346.29	3,072
Rödfärg	15,957.60	12,710	14,086	19,285.20	18,964
D:o	2,486	2,606	680	—	50.5
Alun	5,575	5,244	5,644	9,760	5,338
Blyerts	351.50	—	1,339.05	320	900.10
Porfyr.....till värde i Rdr Rmt af	3,000	—	—	700	—
Marmor ... d:o d:o	24,946.47	13,305	6,007	4,200	5,000
Stenkol.....Kubikfot	1,670,186	1,702,606	2,129,124	2,242,795	1,754,083

5:o) Arbetskraft.

Vid bruks- och bergverks-rörelsen hafva, enligt de uppgifter, som derom blifvit meddelade, under året varit använda 25,906 arbetare, såsom i följande tabell, Lit. H., finnes närmare angifvet:

Lit. H.

Antal arbetare, använda vid bruks- och bergverks-rörelsen, året 1870.

	Jerngrufvorna.				Jernverken.					Andra Verk med tillhörande grufvor.				Summa Summarum.
	Ständige.	Tillfällige.	Qvinor och barn.	Summa.	Masugnarna.	Sångjernverken.	Mannafaktureren och Gutererna.	Ej klassificerade.	Summa.	Guld-, Silver- och Bly-verken.	Kopparverken.	Åskiltiga andra verk.	Summa.	
Norrbottns Län	—	3	—	3	—	20	14	—	34	—	—	—	—	37
Vesterbottns »	—	—	—	—	59	45	20	15	139	—	—	—	—	139
Vesternorrlands »	—	—	—	—	75	211	105	52	443	—	—	37	37	480
Jemtlands »	—	3	—	3	11	7	6	3	27	—	135	—	135	165
Gefleborgs »	168	19	—	187	435	693	302	—	1,430	—	—	—	—	1,617
Upsala »	406	18	11	435	175	232	21	—	428	—	—	—	—	863
Stockholms Län och Stad.....	250	37	65	352	80	109	516	—	705	—	—	—	—	1,057
Kopparbergs Län.....	738	41	86	865	808	676	408	195	2,087	20	904	103	1,027	3,979
Vestmanlands Län utom Sala Berge- hauptmans-Distrikt.....	292	27	—	319	319	642	224	197	1,382	—	69	154	223	1,924
Sala Bergshauptmans-Distrikt	—	—	—	—	—	—	—	—	—	357	—	—	357	357
Örebro Län {5:te Bergmästare-Distr.	524	24	8	556	351	343	39	—	733	250	322	2	574	1,863
{6:te Bergmästare-Distr.	508	68	57	633	498	722	151	—	1,371	—	18	962	980	2,984
Skaraborgs Län	—	—	—	—	18	72	100	—	190	—	—	12	12	202
Vermlands »	793	—	85	878	486	1,103	315	—	1,904	—	—	—	—	2,782
Elfsborgs »	—	—	—	—	21	133	101	—	255	—	—	—	—	255
Göteborgs och Bohus Län	—	—	—	—	—	2	387	—	389	—	—	—	—	389
Södermanlands Län	173	11	13	197	100	77	226	—	403	—	—	5	5	605
Östergötlands »	28	—	—	28	48	451	636	—	1,135	—	1,251	956	2,207	3,370
Calmar »	—	—	—	—	115	215	331	—	661	—	167	186	353	1,014
Jönköpings »	51	19	—	70	173	147	113	—	433	—	—	79	79	582
Kronobergs »	3	2	—	5	43	68	121	—	232	—	—	3	3	240
Hallands »	—	—	—	—	—	—	2	—	2	—	—	—	—	2
Blekinge »	—	—	—	—	—	—	203	—	203	—	—	22	22	225
Kristianstads »	—	—	—	—	—	—	64	—	64	—	—	36	36	100
Malmöhus »	—	—	—	—	—	—	223	—	223	—	—	452	452	675
Summa	3,934	272	325	4,531	3,815	5,966	4,628	462	14,873	627	2,866	3,009	6,502	25,906

hvarjemte dels Bergmästaren i 8:de Distriktet uppgifvit, att vid Sjömalmsgätern i Calmar Län varit anställda 8 arbetare, dels Bergmästaren i 9:de Distriktet förmält, det den arbetskraft, som blifvit använd för upptagandet af det inom Jönköpings och Kronobergs Län upphemtade, här ofvan angifna, belopp sjö- och myr-malmer, vore att anse såsom motsvarande 4,170 mansdagsverken.

I afseende å olyckshändelser, timade bland de vid bergverken under året sysselsatta arbetare, har blifvit anmält: att inom 6:te Bergmästare-Distriktet, vid Klacka grufvor, genom explosion vid urladdning af skott, en person

ljutit döden och en person blifvit skadad; samt att vid Persbergs grufvor inom Vermlands Län en person omkommit och derjemte tio blifvit skadade; varande af dessa vid sistnämnda grufvor timade olyckshändelser fyra förorsakade af skottskador och fyra föränledda af ras.

Enligt inkomna uppgifter, hafva vid bergverks- och bruks-driften under året varit begagnade 74 ångmaskiner, af hvilka 51 vid grufvorna, nemligen 3 i Gefleborgs Län, 3 i Upsala Län, 6 i Stockholms Län, 5 i Kopparbergs Län, 6 i Vestmanlands Län, 12 i Örebro Län, 3 i Södermanlands Län, 4 i Östergötlands Län, 1 i Calmar Län och 8 i Malmöhus Län; 4 vid Masugnsdriften, nemligen 1 i Gefleborgs Län, 1 i Upsala Län, 1 i Stockholms Län, 1 i Vestmanlands Län; 14 vid Stångjerns- och Manufaktur-verken, nemligen 4 i Gefleborgs Län, 4 i Upsala Län, 1 i Kopparbergs Län, 3 i Örebro Län, 1 i Jönköpings Län, och 1 i Blekinge Län; samt 5 vid andra verk, nemligen 3 i Malmöhus Län, 1 i Kristianstads Län och 1 i Blekinge Län.

6:o) Inmutningar och hvilostånd.

På sätt nedanstående tabeller närmare utvisa, hafva under året af vederbörande tjänstemän blifvit utfärdade 5,746 mutsedlar å följande slags mineral-anledningar, nemligen:

Lit. I.

Mutsedlar, utfärdade året 1870.

	Jernmalm.		Guld-, Silver- och Blymalmer.	Kopparmalm.	Nickelmalm.	Zinkmalm.	Koboltmalm.	Svafvelkis.	Blyerts.	Stenkol.	Varp.		Summa.	
	Bergmalm.	Sjö- och Myr- malmer.									Jern.	Andra.		
1:o) Å nyupptäckta fyndigheter:														
Af Bergshauptmannen vid Sala Silfververk å	7	—	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10
» Bergmästaren i 1:sta Bergmästaredistriktet å	10	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11
» D:o i 3:dje d:o	26	—	6	—	1	—	—	9	—	—	—	—	—	42
» D:o i 4:de d:o	86	—	63	31	2	1	—	1	—	—	—	—	—	184
» D:o i 5:te d:o	17	—	2	14	—	—	—	3	—	—	—	—	—	36
» D:o i 6:te d:o	1	—	5	—	—	2	—	—	—	—	—	1	—	9
» D:o i 7:de d:o	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8
» D:o i 8:de d:o	11	9	2	93	6	12	—	2	—	—	—	—	—	135
» D:o i 9:de d:o	—	128	3	—	14	—	—	1	—	965	—	—	—	1,111
Summa	166	137	83	140	23	15	—	16	—	965	1	—	—	1,546
2:o) Å förut inmutade fyndigheter:														
Af Bergshauptmannen vid Sala Silfververk å	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
» Bergmästaren i 1:sta Bergmästaredistriktet å	1	1	4	47	—	—	—	—	—	—	—	—	—	53
» D:o i 3:dje d:o	69	—	9	4	4	—	—	3	—	—	—	—	—	89
» D:o i 4:de d:o	310	—	44	30	—	—	—	—	11	—	—	—	—	395
» D:o i 5:te d:o	60	—	20	21	—	—	—	—	—	—	—	1	—	102
» D:o i 6:te d:o	21	—	14	52	—	22	—	9	—	—	—	2	—	120
» D:o i 7:de d:o	35	—	23	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	66
» D:o i 8:de d:o	14	—	2	45	2	13	21	2	—	—	—	—	1	100
» D:o i 9:de d:o	39	257	37	6	29	—	—	8	—	2,898	—	—	—	3,274
Summa	549	258	153	214	35	35	21	22	11	2,898	3	1	—	4,200
Summa Summarum	715	395	236	354	58	50	21	38	11	3,863	4	1	—	5,746

hvarjemte meddelats hvilostånd för 418 grufvor, nemligen:

Lit. K.

Hvilostånd, meddelade året 1870.

	Jernmalm.	Guld-, Silver- och Bly- malmer.	Kopparmalm.	Zinkmalm.	Manganmalm.	Stenkol.	Summa.
Af Bergshauptmannen vid Sala Silfververk	—	2	—	—	—	—	2
» Bergmästaren i 3:dje Bergmästaredistriktet för	52	—	—	—	—	—	52
» D:o i 4:de d:o	107	9	1	8	—	—	125
» D:o i 5:te d:o	34	—	4	—	—	—	38
» D:o i 6:te d:o	7	—	—	—	6	—	13
» D:o i 7:de d:o	26	1	1	—	—	—	28
» D:o i 8:de d:o	11	—	4	—	—	—	15
» D:o i 9:de d:o	—	—	—	—	—	145	145
Summa	237	12	10	8	6	145	418

Uppgifna antalet utmål, som under året varit under hvilostånd, har deremot utgjort 710, af hvilka 515 tillhört jerngrufvor; hvarjemte hvilostånd förmåls äfven hafva åtnjutits för 880 inmutade, men med utmål icke försedda, områden, af hvilka 282 varit inmutade för vinnandet af jernmalm.

7:o) Förändringar genom anläggning eller nedläggande af verkstäder.

Under året hafva resolutioner blifvit utfärdade rörande anläggning af:

Korsnäs Jernverk i Kopparbergs Socken och Län, för tillverkning af smältstycken;

Viks Fabrik i Kopparbergs Socken och Län, för tillverkning af koppar, nickel, legeringar och andra bergverksprodukter;

Molnbo Koppar-Nickel-verk i Vester Löfsta Socken och Vestmanlands Län, för tillverkning af koppar, nickel, bly, m. m.

Och har nedläggande för alltid af ett verk, *Böksholms* Stångjerns- och Manufaktur-verk i Drefs Socken och Kronobergs Län, blifvit hos Collegium under nämnda år anmäldt.

Collegium framhärdar med djupaste vördnad,

Stormäktigste, Allernådigste Konung!
Eders Kongl. Maj:ts

underdånigste, tropligtigste
tjenare och undersåtar,

L. MANDERSTRÖM.

S. J. STENBERG.

Stockholm den 17 Oktober 1871.

Frans Ant. Crælius.